

МАТЕРІАЛУ

VIII МЕХШАКОВИ УБЕСКО - ПРАКТИКА КСЖРЕКЕІЧСЕ

«ЕРЕКТИУМІ КАЗТКСИЕ МОРЕКМІСН УЕР - 2012»

27 сибпа - 05 кудіпа 2012 гоки

Віі 20 Ре<!аф0£Іка

Ргаба

РибПзЫпр Ноше «Мисайоп айіі Зсіепсе» з.г.о 2012
Уусіапо РибП8Ііп§ Ноше «Есісаішіі апсі 8сіепе»,
Ргусііапзка 15/1314, Ргаііа 8
8ро1и з В8Р 8НЮ, Вегсііапзкаіа 61 І>5 Вперюреіро\8к

Матеріал VIII шестидесятилетия у Меско - ргакііскій копіегепсе «Еіекііупі па§ігоје тосІегпісЬ уесі - 2012». - Вії 20. Ресіа§о§іка: РгаБа. РибІІ8Ііт§ Ноше «Есінсайоп ап<3 §сіепсс» 8хо - 112 зігап

8еігесіак*ог: РгоГ. ШВг гаепек Сетак Матевіек ЫаіііЬо гесіакіог: М§г.

Алепа Реіеаііоуа 2лніро\есІпу т ууііапі: Мдг. Іана Йіеіко *Жтгтег*: М§г.

Иеіена Хакоузка ТесЬпіску ргасо\пік: Вс. Каіегіпа ЕаґрасіпіекоУй

VIII зьегпе пасіоЬе оьзаШШ! таіегіаіу техіпагосіпі уесіеско - ргакііска коп&геісе «ЕГ€Міуїл па§ Ігоіе тосіегпісіі уесі» (27 сіііЬпа - 05куейіа 2012 гоки) ро зексісЬ «Рсаа§о§іка»

Рго зісіепііі азрігапій а уесіескусЬ ргасоупікй Сена 270 Кс

7. Педагогика: Учебное пособие для студентов пед. учебных заведений /В.А.Сластенин, И.Фисаев, А.И.Михценко, Е.Н.Шиянов. - М.:Школа-ИТрес, 2000
8. Поташник М.М. Управление современной школой: Пособие для руководителей общеобразовательных учреждений и органов образования /М.М.Поташник, А.М.Моисеев. - М.: Новая школа. 1997
9. Пригожим А.й. Нововведения, стимулы, препятствия: Социальные проблемы инноватики /А. И.Пригожин. - М.: Политиздат, 1989
10. Юсуфбекова Н.Р. Общие основы педагогической инноватики: Опыт, разработки. теории инновационных процессов в образовании /Н.Р.Юсуфбекова. - М.: ЦС ПО РСФСР, 1991

Клі.п* Некрутенко О. Б.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

ПРИНЦИП САМОРЕГУЛЯЦІЇ ТА САМОЦІННОСТІ ДИТИНСТВА У ШКОЛІ САММЕРХІЛЛ

О. Нілл (1883-1973) - відомий представник реформаторської педагогіки, який створив оригінальну педагогічну концепцію й власну авторську школу Саммерхілл (м. Лейстон, графство Суффолк, південно-східна частина Англії).

Основою педагогічної концепції О. Нілла є принципи вільного виховання - принцип свободи, природовідповідності, саморегуляції, самоврядування, самоцінності дитинства, гуманістичної спрямованості виховання та психологічної комфортності. Ці принципи становлять собою цілісну певну систему, у якій кожен з них є універсальним і взаємозумовленим, вирішуючи завдання саморозвитку унікальності дитини. Цілісність системи принципів забезпечила ефективність їх позитивного впливу й успіх у вихованні дітей. Усі принципи є основою функціонування навчально-виховного процесу в школі Саммерхілл.

Великого значення британській педагог надавав принципу саморегуляції, який у психологічній літературі визначено як «доцільне, відносно відповідне місійним умовам установа рівноваги між середовищем і організмом» [1, с. 36-8], О. Нілл пов'язував саморегуляцію винятково з дитиною, яку виховують в умовах свободи, тим самим протиставляючи саморегуляцію й зовнішню регуляцію. Кінцевою метою саморегуляції є стабільна життєва позиція особистості, яка формується в процесі виховання. Життєстійкість дитини, а в майбутньому й дорослого, залежить від якості виховання в сім'ї й школі. О. Нілл був упевнений, що діти, які закінчили школу Саммерхілл, входять у доросле життя цілісними творчими особистостями, психічно здоровими, щасливими, живуть у гармонії з собою й навколишнім світом. Цей принцип у педаго-

МаїєвШу УШ педагогічні Університетська конференція

гічній концепції О. Нілла був тісно пов'язаний з принципом свободи, Обидва педагогічні принципи взаємодоповнювали й впливали один на одного.

У розумінні О. Нілла саморегуляція означала право дитини на природний розвиток в умовах свободи, відсутність будь-якого зовнішнього тиску, як фізичного, так і психологічного, з боку дорослих, право бути любимим і захищеним. Принцип саморегуляції проявлявся в дитячому самоврядуванні, свободі вибору й самовираження, соціалізації [2, с. 99].

Дитина, яка саморегулюється, розвивається природно у вільній обстановці. Вона споживає їжу відповідно до потреб її організму, а не в рамках режиму, встановленого дорослими. Дитину не можна примушувати їсти якусь їжу в певній кількості й у суворо встановлений час. Якщо їй надано право вибору, то вона сама з'їсть стільки, скільки їй буде необхідно в цей момент. Така дитина самостійно й поступово здобуває звички чистоплотності. їй нерозумно нав'язувати власні погляди щодо одягу, оскільки вона надягатиме ті речі, які їй подобаються й відповідають погоді. У Саммерхіллі кожна дитина має право одягатися так, як хоче, навіть якщо її одяг пожмаканий або забруднений. Також кожен вихованець має право на свободу висловлювання й відстоювання власної думки з будь-якого питання, не боячись учителів [3].

О. Нілл відзначав, що у звичайних загальноосвітніх школах рідко можна побачити дітей, які саморегулюються, оскільки з самою народження їхній характер формують батьки й шкільні вчителі, що призводить до ірригішчення їхніх інтересів, злості, страху й опору дорослим. На його думку, діти, які саморегулюються, з самого народження не відчували тиску й обмежень з боку батьків, тому у вільних сім'ях досягали досить високого ступеня рівності між усіма її членами. Відповідно в таких сім'ях не виникало опору дітей, спрямованого на звільнення від батьківської опіки [4, с. 53].

Принцип саморегуляції охоплював усі сторони життя дітей у Саммерхіллі. Школярам було надано повну свободу вибору в усьому. Так, директор школи не обмежував час відходу до сну. Дітям дозволяли лягати спати тоді, коли вони вважають за потрібне (виняток становили ті випадки, коли загальні збори встановлювали час відбою). О. Нілл був переконаний, що вихованці керуються здоривим смислом і зацікавлені в гарному повноцінному сні [5, с. 47].

Діти Саммерхілла завжди намагалися самостійно, без участі вчителів, вирішувати проблеми, які виникали, за допомогою бесід або обговорення на засіданнях шкільних зборів. Так, якщо якийсь школяр не ходив тривалий час на заняття, то інші діти могли висловити їхнє незадоволення, оскільки він **НЕ ВОЖІДІВ** матеріалом з предмета, відволікав їх і тим самим заважав іншим здобувати знання. Діти на по я гали на тому, щоб цей учень або відвідував уроки, або взагалі не ходив на них. В іншому випадку вони мають право розглянути його поведінку на щотижневих шкільних зборах, висунути звинувачення в порушенні правил школи й усі а.хюв^Тя и відповідне покарання (звичай у вигляді штрафу).

Принцип самотинності дитинства в педагогічній концепції О. Нілла означає вирішальну рол і л шкатыщ соціокультурну й природну своєрідність кожного ві-
«E/ekimni naSim]e moieznick Uvi - 2012» * I]iL20\ Peiuo&ka

кового періоду дитинства, пов'язаного з розвитком пізнавальної, емоційно-вольової і особистісної сфер дитини. Цей процес дитинства розуміють як послідовну зміну вікових періодів, кожен з яких вносить глибоку своєрідність окремих сторін психічного розвитку дитини в структуру особистості, її всебічний гармонійний розвиток. Дитинство, тривале й багате за змістом змін, дає можливість дитині оволодіти всім багатством духовної й матеріальної культури, досвідом розвитку попередніх поколінь і є важливою умовою для входження в доросле суспільне життя. О. Нілл вважав, що дитина не зобов'язана бути схожою на дорослого, а доросла людина - удавати з себе дитину. Кожен має бути самим собою. Для нормальних взаємовідносин у сім'ї й школі необхідно, щоб дорослий перестав вважати дитину своєю власністю й ставився до неї з розумінням [3].

Принцип самоцінності дитинства проявлявся не в підготовці до майбутнього дорослого життя в плані формування певних якостей і практичних навичок, а у створенні умов для розвитку задатків і здібностей дітей [6, с. 163].

О. Нілл вважав, що в реалізації принципу самоцінності дитинства необхідно урахувати вікові особливості й специфіку кожного періоду дитячого віку. Він наголошував, що для того, щоб виховання було ефективним, необхідно знати, що у світі дитинства діють зовсім інші правила, ніж у дорослих. Тому педагогам у процесі виховання необхідно проявляти шанобливе ставлення до світовідчуттів в дітей, їхніх почуттів і прагнень, допомагати в подоланні вікових криз, забезпечувати психологічний захист у процесі навчання й виховання.

Як знавець дитячої психіки, О. Нілл вважав, що організувати життя й виховання дітей у школі Саммерхіл можна лише на основі глибокого знання індивідуального, психофізичного й вікового розвитку, а також потреб дитини.

Література:

1. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Психологический словарь-справочник / М.И.Дьяченко, Л.А.Кандыбович. - Мн. : Харвест: М.: АСТ, 2001. - 576 с.
2. Валеев А.А. Концепция свободного воспитания Александра Нейла и ее реализация в практик© школн ; дис... канд. пед. наук : 13,00.01 / Агзам Абрарович Валеев. - Казань, 2001. -212 с.
3. тЎЎ8штнеіМ118сЪсю1.еолік (офіційний сайт школи Саммерхілл)
4. Меііі А.8. 8шшпегЫ11: А Еасіюаі АрргоасЪ іо СЫМ Кеагін§ / А.В.КейП. - "Ме^у Уогк : Най РиЫіЗЫп^ Сотрапу, 1960. - 392 р.
5. Гуманистические воспитательные системы вчера и сегодня (в описаниях их авторов и исследователей) і [Тод общ. ред. д.п.н. 11Л.Селивановой]. - М. : Педагогическое общество России, 1998. -336 с.
6. Растригіна А.М. Педагогіка свободи : Методологічні та соціально-педагогічні основи. [Монографія] / А.М. Растригіна і Кіровоград, Поліграфічно-видавничий центр ІОВ «Імекс ЛТД», 2002, - 260 с.

ОВЗАН

РЕОАООСЗІКА

8ТКАТЕОІСКЕ УМКУ ЯЕРОКМОУАМІ 5У8ТЕМІІ У20ЕІ.АМ!

Цзян ЕпА., Бакулина ІС, Начальное образование в современной России и Кжгае: аспекти осмыслення.....	3
Тойымбетова Особенности кредитной системы обучения студентов педагогического вуза.....	6
Цзян ЕЖ, Новикова О.В, Группа семейного воспитания как инновационная форма допжольного образования ..	10
Пралиев СЖ, Импакт-фактор - важная характеристика научннх журналов ..	13
Синицина ВЛВл Создание портфолио преподавателя	17
2-акаеуа О* Рагепіаі іпуоіуєшені іп іпсішіує Есісаіаюп ...	19
Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М., Масесов М О, Міждисциплінарна академія наук (МАН), єдиний в Україні проект формування міждисциплінарної консолідації вчених ..	22
Нагымжанова К.М., Креативная основа формирования инновационно педагогической направленности системы образования.....	26
Некрутенко О,Б, Принцип саморегуляції та самоцінності дитинства у школі Саммерхілл.....	33
Морозова Л3Аз Активкне и интерактивниие метода обучения	36
Зьаткіна Б.Р. Абоіі хбе зішіу о:Гібе ргоблет ойошіаіаіоп есоlо§ісаl сіїііге	39
Миханова ОЛ., Козлов Г.В, Стратегические вопросы реформирования высшего профессионального образования: компетентностный подход	42

МООЕШУІІ УУУСОУАС! МЕТООУ

Фатеева ЕЖ Роль чтения в процессе обучения иностранному языку	45
Коїуеуа М.8., Абілета А.А. Информационная компетентность учащихся на основе личностно-ориентированного подхода.....	48
Когенко ОХ Засади викладання іноземних мов в Україні ... д;.....	51
Салкимбаева СА* Формирование колористических способностей и профессиональнош умения будущих специалистов дизайнерскот профиля	53
Коробов ЄЛ^ Структура логічної операції порівняння.....	56
Султанбаева ЮД Іппоуаііує арргоась іп lеасl ііп§ lеxісаl таіегіаі аіібе Еп§ lіz lі lе8fоп&	58
Хрущев В3Аз Особенности воспитания детей-инвалидов в семье.....	61
..... «Е/еШіуіні nШгоіе модегніск увл. 2012» * Вії 20	

Смдыкова ЗЛ», Кулмаганбетова АДХ Исиользование в воспитании младших школьников общобразовательной школы идейнардной педагошиси.....	63
/ЛіоІсіўБауела А.А., Оакспоуа К.Т., ЗДоМуБауеу Б.В.	
АбоиІ зоте івпоуаііуе Іесішоіо^іез оЕ Ігаііііі§.....	66
Лаптева Е .В., Недзельский Д,В., Трапезников Е₃В₃ К вопросу об использовании самонаотраивающихся обучающихся систем в образованияи.....	70
Тлегенова КА., Досанова А.! , Жогарм оку орьндарышда казак, тілін о^бітуда компьютерлік ©діеті колданудыщ тиімділігі.	73
Саксенбасва Ж.С., Шиц Л,В, Вопрос использования графических редакторов для формирования компетенций у учащихся среднего звена 12-летней школы.....	77
Ермолаева ЕлП, Методика обобщения и систематизации знаний в преподавании математики.....	79
Семенова СД., Талесник ГЛ, Конценция обучения в тече ниє всей жизни (ІЛ& Ёоп§ Беашіп§) в контексте Болонского процесса.....	81
Лукьянова С., Мд Проектная деятельность в начальной школе.....	84
Оразалинова ДЖ., Жарлмі асова ЗЗ, Опыт использования йнформациоітішх технологий при организации самостоятельной работыі89	Оразахьшова ЕА д
Кредиттік технология жуйесінде сатылай кешенді талдау дыщ зді'стемелік жол дарм	91
Дроздова О.А а Понятие предметно-образной наглядности и ее функции в обучении ситуативному иноязычному о б ще нию	95
Шевчук Е₃В., Кольева Н,С., Жекеева С₃С₃ Босекелесуге к;абілетті т^лганм дамыггу максатында курнльімдыщ-кызмеітік моделді колданыш ■ окушылардыщ апараттыщ біліктіліхін калыштастыру	98
Магомедова Р₃М₃ Готовность преподавателя вуза к педагогической деятельности со студентами, проявляющим агрессивное поведение.....	102
Абуова А,Е,₃ Мониторинг качества образования как базовый компонент в целостном педагогическом процессе	Л 06